

پیرامون ضرورت کاهش وابستگی بودجه به منابع ناپایدار مطرح شد:

ضرورت بودجه به نفع تولید

گروه اقتصادی

بودجه سالانه، نقشه راه اقتصادی کشور و مهم ترین ابزار هدایت منابع ملی به سمت اهداف توسعه ای است. درواقع، نحوه تنظیم و تخصیص بودجه بازتابی ازاولویت های دولت درحوزه های تولید، اشتغال، زیرساخت وعدالت اقتصادی به شمارمی آید. کارشناسان اقتصادی معتقدند که تحقق اهداف کلان اقتصادی، درگرو واقعی سازی منابع، شفاف سازی مصارف و هدایت اعتبارات به سمت بخش های مولد است. ازهمین رو، بودجه ریزی امروزدیگرتنها محاسبه ارقام درآمد و هزینه نیست، بلکه بیانگرنوع نگاه حاکم بر اقتصاداست. به باورصاحب نظران، یکی ازچالش های مرزن نظام بودجه ریزی درسال های گذشته، وابستگی به منابع غیرپایدار روپیش بینی های غیرواقعی دربخش درآمد هابوده است. این مسئله موجب شده تا درپایان هر سال، دولت باکسری بودجه مواجه شودوبرای جبران آن، به روش هایی روی آورد که آثار تورمی و رکودی آن به طور مستقیم در معیشت مردم نمود پیدا می کند. در مقابل، کارشناسان تأکید دارند که اگر منابع بودجه بر مبنای ظرفیت های واقعی اقتصاد و توان مالی کشور تدوین شود، بخش مهمی از مشکلات مالی دولت و

بی انضباطی های مالی برطرف خواهد شد. از سوی دیگر، یکی از محورهای اساسی اصلاح ساختار بودجه، بازنگری در نحوه تخصیص اعتبارات است. آگاهان اقتصادی براین باورند که بخشی از بودجه سالانه کشور به دستگاه ها و نهادهایی اختصاص می یابد که بازدهی لازم را ندارند و سهم قابل توجهی از منابع ملی را صرف هزینه های جاری غیرمولد می کنند. این در حالی است که پروژه های عمرانی و طرح های زیربنایی که می توانند به تولید و اشتغال کمک کنند، گاه به دلیل کمبود منابع یا تخصیص های ناکارآمد، نیمه تمام می مانند. از نگاه تحلیلگران، جهت گیری بودجه باید از هزینه گرایی به سمت سرمایه گذاری هدفمند تغییر کند؛ به گونه ای که هر واحد هزینه، منجر به خلق ارزش اقتصادی و اجتماعی شود. همچنین، کارشناسان تأکید می کنند که افزایش سهم بودجه عمرانی نسبت به بودجه عمومی می تواند نقطه عطفی در تحول ساختار اقتصادی کشور باشد. تجربه سال های گذشته نشان داده است که هرگاه نسبت بودجه عمرانی افزایش یافته، پروژه های زیربنایی سریع تر به بهره برداری رسیده و بخش تولید نیز رونق گرفته است. این امر، علاوه بر ایجاد اشتغال پایدار، به ارتقای اعتماد عمومی نسبت به کارآمدی

مجید دوستعلی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس:

تحقق منابع واقعی، شرط اصلی بودجه بدون کسری است

به همان میزان در حوزه مصارف مشکل پیش خواهد آمد و کسری بودجه رقم خواهد خورد.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی همچنین خاطرنشان کرد: بودجه ای می تواند عملیاتی و راهگشای مسائل مهم کشور باشد که در بدو امر منابع آن دقیق تر و حساب شده دیده شده باشد. درحقیقت منابع می بایست به صورت حقیقی دیده شود.

او متذکر شد، تبیین حقیقی منابع و تعریف منابع بر اساس آن می تواند بودجه عملیاتی و عاری از مشکل را رقم بزند. همچنین به موجب چنین رویکردی اهداف پیش بینی شده در بودجه نیز به درستی محقق خواهد شد.

وی درخصوص نحوه بررسی بودجه سال آینده بیان کرد: مقرر شده تا ازاول دی ماه سال جاری تنها جداول به

مجلس بیايد. به نظرمی رسد براساس چنین رویکردی کاهش وابستگی بودجه به منابع ناپایدار رقم بخورد و این مهم بیش ازپیش مورد توجه قرار گیرد.

وی درپایان این گفت وگو بیان کرد: به طور کل به موجب آنکه فرآیند بررسی بودجه متشکل از احکام و جداول بود، گاه امکان تطبیق کاهش پیدا می کرد اما به موجب تصمیم اتخاذ شده در سال جاری و ارسال جداول، جدول درآمد و هزینه ها به صورت روشن تر بررسی خواهد شد. باوجوداین موارد، باید بگوییم که به موجب مسائل و مشکلات غیرمترقبه ممکن است کسری بودجه رقم بخورد هرچند که معتقدیم در فرآیند بودجه ریزی باید برای اتفاقات و حوادث غیرمنتظره نیز برنامه ریزی داشت چراکه این نوع نگاه سبب می شود بودجه تراز باشد و کسری بودجه نیز رقم نخورد.

مهرداد گودرزوند چگینی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس:

حرکت به سمت منابع پایدار در بودجه ناترازی ها را کاهش می دهد

کاهش وابستگی بودجه به منابع ناپایدار حرکت کنیم، به همان میزان برآوردها و اهداف بودجه محقق خواهد شد. درحقیقت پایداری بودجه درگرو برنامه ریزی درست و فاصله گرفتن از منابع ناپایدار است. عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی همچنین خاطرنشان کرد: عدم تحقق اهداف بودجه، آسیب های مختلفی ازجمله تورم را در پی دارد. بنابراین با برآورد دقیق و تبیین منابع پایداری می بایست از این آسیب ها جلوگیری کنیم. او متذکر شد: یکی دیگر از ضرورت های بودجه، واقعی بودن صادرات نفت است. با توجه به شرایط حال حاضر می بایست پیش بینی درست بداریم و منابع مان را به صورت حقیقی برآورد کنیم. نماینده مردم رودبار درمجلس دوازدهم متذکر شد: نباید در بودجه سالانه به سمت منابعی حرکت کنیم که تاکنون تحقق نداشته اند. بی شک منابع بودجه می بایست دارای سبقه و ظرفیت تحقق باشند تا بودجه نیز عملیاتی شود. هرچه که بودجه واقعی تر باشد، کنترل تورمی رقم خواهد خورد و اقتصاد و به تبع آن معیشت مردم نیز بهبود پیدا خواهد کرد.

مهرداد گودرزوند چگینی، نماینده مردم رودبار و عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی در گفت وگو با خبرنگار «رسالته» ضمن بیان اینکه در فرآیند بودجه ریزی ضرورت دارد که به سمت منابع پایدار و قابل اتکا حرکت کنیم، اظهار کرد: منابع پایدار در چند بخش تعریف می شوند: نخست بحث مالیات ها است. درحقیقت شیوه مالیاتی که سبب تغییر در پایه نگردد، امری حائز اهمیت است و می تواند پایداری بودجه و کاهش فرار مالیاتی را رقم بزند. خوشبختانه طی سه سال گذشته به موجب حرکت به سوی هوشمندسازی نظام مالیاتی، فرآیند مالیات ستانی و وصول آن بهبود پیدا کرده و به نوعی عدالت مالیاتی نیز محقق گشته است. وی افزود: از دیگر منابع پایدار و دارای ضرورت در نظام بودجه ریزی، صادرات غیرنفتی است. براین اساس ضرورت دارد تا بر اساس تولید داخلی و شرایط کنونی، برآورد درست بداریم و میزان صادرات غیرنفتی را پیش بینی کنیم تا بر اساس پیش بینی میزان صادرات غیرنفتی، دریافت ها و منابع مان تعریف شود. گودرزوند چگینی تصریح کرد: هرچه بتوانیم به سمت

گروه اقتصادی

تحولات جهانی در حوزه فناوری های نو، دیگر یک انتخاب نیستند؛ بلکه ضرورتی اجتناب ناپذیر برای کشورهایی است که می خواهند در مسیر رشد اقتصادی و اقتدار بیش تر گام بردارند. امروز اقتصاد جهانی با سرعتی بی سابقه به سمت دیجیتال شدن حرکت می کند و داده، هوش مصنوعی و خودکارسازی به عناصر اصلی قدرت اقتصادی تبدیل شده اند. در چنین شرایطی، سرمایه گذاری اخیر دولت در حوزه هوش مصنوعی و اقتصاد دیجیتال را باید نقطه عطفی در مسیر تحقق اقتصاد دانش بنیان و بومی سازی فناوری های راهبردی دانست. به گفته احسان چیت ساز، معاون سیاست گذاری و برنامه ریزی توسعه فاوا و اقتصاد دیجیتال وزارت ارتباطات، در مجموع یک میلیارد و ۶۸۰ میلیون دلار سرمایه گذاری در دو بخش اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی در حال انجام است. از این میزان، حدود یک میلیارد دلار در بخش اقتصاد دیجیتال و ۶۸۰ میلیون دلار در حوزه هوش مصنوعی متمرکز خواهد بود. این سرمایه گذاری بزرگ که به گزارش مستولان در مراحل عقد قرارداد دارد، می تواند زیرساخت تحولی عظیم در صنایع، خدمات، آموزش، کشاورزی و چه بسا نظام اداری کشور را فراهم آورد. اهمیت این اقدام زمانی روشن تر می شود که بدانیم در شرایط رقابت جهانی، کشورهایی که زودتر به فناوری های نوین دست یابند، نه تنها در عرصه علم بلکه در حوزه اقتصاد و قدرت ملی نیز دست بالا را خواهند داشت. هوش مصنوعی امروز در حکم نیروی محرکه ای است که می تواند بهره وری را افزایش دهد، اتلاف منابع را کاهش دهد و تصمیم گیری های اقتصادی را از سطح حدس و تجربه به سطح داده و تحلیل ارتقا بخشد. بر همین اساس نیز شایان ذکر است تا بگوییم که چیت ساز در همایش ملی فرصت های سرمایه گذاری در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات، تأکید کرده است که دولت موظف است برای سرمایه گذار امنیت ایجاد کند. این سخن شناسگر درک دقیق دولت از یکی از الزامات کلیدی توسعه اقتصاد دیجیتال یعنی پیش بینی پذیری و ثبات مقرراتی است. گفتنی است که اقتصاد دیجیتال به طور ذاتی نیازمند فضایی شفاف و قابل اعتماد است. سرمایه گذاران داخلی و خارجی را در این عرصه تنها زمانی حاضر به ورود می شوند که اطمینان داشته باشند سیاست ها به صورت ناگهانی تغییر نخواهد کرد. قوانین روشن و قابل اجرا هستند و حمایت واقعی از بخش خصوصی وجود دارد. آنچه درسیاسات های جدید وزارت ارتباطات دیده می شود، تغییر رویه ای مثبت از تصدی گری به سمت حمایت فعال از بخش خصوصی و شرکت های دانش بنیان است. خوشبختانه اینک این تغییر نگاه، همسو با سیاست کلان کشور برای مردمی سازی اقتصاد دانش بنیان و تحقق رشد هوشمند ارزیابی می شود.

هوش مصنوعی، ابزار افزایش بهره وری در اقتصاد ملی
در شرایطی که اقتصاد کشور نیازمند افزایش بهره وری و کاهش هزینه هاست، فناوری هوش مصنوعی می تواند نقشی بی بدیل ایفا کند. تحلیل داده های کلان در بخش های کشاورزی، صنعتی، انرژی و خدمات می تواند تصمیم گیری های اقتصادی را دقیق تر، سریع تر و کارآمدتر سازد. برای مثال، در حوزه کشاورزی، سامانه های هوشمند می توانند الگوی مصرف آب و کود را بر اساس شرایط اقلیمی و خاک منطقه تنظیم کنند و بدین ترتیب به صرفه جویی منجر شوند. در صنعت، هوش مصنوعی قادر است خطوط تولید را به گونه ای تنظیم کند که کمترین اتلاف مواد اولیه و انرژی رخ دهد. در بخش خدمات و بانکداری، سیستم های هوشمند می توانند الگوهای مصرف و تقاضا را شناسایی کرده و از بروز چالش های مالی جلوگیری کنند. به بیان دیگر، توسعه هوش مصنوعی تنها یک پروژه فناوریانه نیست، بلکه یک پروژه ملی برای افزایش کارآمدی اقتصاد و رفاه عمومی است.

اقتصاد دیجیتال، زیربنای شفافیت و عدالت اقتصادی
اقتصاد دیجیتال علاوه بر رشد اقتصادی، می تواند زمینه ساز عدالت اقتصادی نیز باشد. سامانه های الکترونیکی و پلتفرم های هوشمند موجب می شوند جریان اطلاعات مالی، تجاری و خدماتی به شکل شفاف ثبت و رصد شود. این امر از تخلف، واسطه گری و رانت جلوگیری می کند و فرصت های برابر برای فعالان اقتصادی به ویژه کسب وکارهای کوچک فراهم می سازد. همچنین مطلوب است تا عنوان بداییم که یکی از جلوه های این تحول، توسعه دولت هوشمند است. با دیجیتالی شدن فرایندهای مالیاتی، گمرکی و بانکی، نه تنها از فرار مالیاتی جلوگیری می شود بلکه فرآیندهای اقتصادی نیز تسهیل می گردد. از همین رو، سرمایه گذاری در زیرساخت های اقتصاد دیجیتال، درواقع سرمایه گذاری در شفافیت، عدالت و اعتماد عمومی است.

ضرورت حمایت از بخش خصوصی

وزارت ارتباطات اعلام کرده است که در مسیر توسعه اقتصاد دیجیتال، نگاهش به سمت حمایت از بخش خصوصی تغییر کرده است. این موضوع از دو جهت اهمیت دارد: نخست آنکه بخش خصوصی موتور اصلی نوآوری است و دوم آنکه بدون مشارکت فعال بخش

فرصت بزرگ جهش تولید ملی چگونه اقتصاد دیجیتال راه عبور از چالش های تولید خواهد بود؟

خصوصی، هیچ پروژه فناوریانه ای به ثمر نخواهد نشست. اکوسیستم استارت آپی طی سال های اخیر با وجود محدودیت ها، توانسته است در حوزه هایی چون پرداخت هوشمند، حمل و نقل آنلاین، آموزش دیجیتال و خدمات ابری پیشرفت قابل توجهی داشته باشد. اکنون با ورود سرمایه های جدید و ایجاد فضای اطمینان، می توان انتظار داشت که موج تازه ای از شرکت های نوپا در زمینه هوش مصنوعی، تحلیل داده، رباتیک و اینترنت اشیا ظهور کند. به گفته کارشناسان، این نوع سرمایه گذاری ها به صورت زنجیره ای، سایر بخش های اقتصادی را نیز فعال می کند و موجب ایجاد اشتغال پایدار به ویژه برای جوانان تحصیل کرده می شود.

افق روشن در پیوند علم و اقتصاد

یکی از نقاط قوت رویکرد جدید دولت تأکید بر پیوند علم، برنامه و اجرا است. برگزاری نمایشگاه ها، همایش های مشترک میان دستگاه های اجرایی و نهادهای علمی مانند جهاد دانشگاهی، زمینه ای فراهم کرده تا دانش بومی به محصول و تولید تبدیل شود. درواقع، تجربه کشورهای پیشرفته نشان داده است که توسعه فناوری بدون بازار و حمایت مالی، به نتیجه نمی رسد. در مقابل، وقتی دولت نقش پشتیبان را ایفا کرده و مسیر تجاری سازی را هموار می کند، نوآوری ها به سرعت به محصول تبدیل می شوند. سرمایه گذاری اخیر دولت در هوش مصنوعی و اقتصاد دیجیتال به صورت دقیق در همین مسیر قرار دارد؛ یعنی هدایت منابع مالی به سمت تولید بومی، تجاری سازی فناوری و کاهش وابستگی به خارج.

نقش هوش مصنوعی در رشد تولید و اشتغال چیست؟

از منظر اقتصادی، هوش مصنوعی می تواند نقش تغییردهنده بنیادهای تولید را ایفا کند. درست مشابه همان نقشی که نیروی برق در قرن بیستم ایفا کرد. در تشریح بیش تر این موضوع باید بگوییم که سامانه های هوشمند به بنگاه های کوچک و متوسط امکان می دهند که با هزینه کمتر، بازدهی بالاتری داشته باشند. همچنین شرکت های تولیدی با استفاده از تحلیل داده های هوش مصنوعی، می توانند زنجیره تأمین خود را بهینه کنند و به جای تولید انبوه غیربهره، برتولید هدفمند متمرکز شوند. از سوی دیگر، توسعه مشاغل نو ظهور در حوزه هوش مصنوعی، داده کاوی و طراحی الگوریتم ها می تواند بخش قابل توجهی از نیروی جوان و تحصیل کرده کشور را جذب کند. به بیان دیگر، این سرمایه گذاری می تواند به طور مستقیم منجر به ایجاد اشتغال دانش محور، جلوگیری از مهاجرت نخبگان و افزایش توان رقابتی اقتصاد داخلی شود.

سخن پایانی

سرمایه گذاری ۱.۶ میلیارد دلاری در حوزه هوش مصنوعی و اقتصاد دیجیتال را باید گامی بلند در جهت هوشمندسازی اقتصاد دانست. درواقع این طرح نه تنها برای توسعه فناوری، بلکه برای تحقق رشد پایدار، عدالت اقتصادی، شفافیت مالی و استقلال فناوریانه کشور اهمیت دارد. دولت با این اقدام نشان داده است که در مسیر حمایت از اقتصاد دانش بنیان، برنامه ای جدی و نظام مند دارد. بنابراین اکنون زمان آن رسیده است که بخش خصوصی، نهادهای علمی، شرکت های دانش بنیان و رسانه ها نیز به صورت هماهنگ در این مسیر حرکت کنند. در نهایت گفتنی است که اگر هوش مصنوعی به درستی مورد حمایت و هدایت قرار گیرد، می تواند به موتور محرک رشد تولید، کارآمدی اقتصادی و صادرات به ویژه در عرصه جهانی بدل شود. بر همین اساس است که کارشناسان همواره تأکید می دارند؛ در روشن اقتصادی، در گرو نگاه فناوریانه و بلندمدت است.

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

یک درهم صدقه دادن

از یک روز روزه مستحبی برتر و والاتر است.

صدقه درهم افضل من صیام یوم

بنیادین مالی خیریه ابشار عاقله ها

قرارگاه شرق کشور یاس نبی(س)

شماره حساب: ۳۰۱۰۶۲۱۶۷۲۰۵ تلفن: ۰۹۹۱۹۶۳۹۶۱۸

www.absharatefaha.ir